

מרחב למידה ויוזמה חינוכית – מרכיבים

יוזמה חינוכית	מרחב למידה	מרכיב
סביב ציר מרכזי שמגדיר את מושא היוזמה	פתוח/משתנה - המרחב יכול בעת ובעונה אחת לשרת מגוון תכנים. המרחב יכול להיות רעיוני/פיזי/ערכי...	תוכן קיימות - ביטוי לסוגיה/נושא במשולש הקשר חברה-סביבה-כלכלה. התוכן יקדם הבנת ביטויי קיימות ביומיום ובסובב אותנו
מתוך עניין להשפיע - בחירת ציר היוזמה תהיה על מה בוחרים להשפיע	הבחירה מושפעת מתוך עניין בהעשרת תהליך למידה, גיוון..	בחירה - הגדרת המרחב/היוזמה, דרכי פעולה, מרחב השפעה של התלמידים, מתודיקה, זמנים, סביבה פיזית, שותפים...
בתחום יכולת ההשפעה - מתקשר מאוד לשיקולי הבחירה. היוזמה תבטא השפעה במרחב המקומי בסוגיה מקומית, אוטנטית ורלוונטית	מהמקום שמתחברים אליו - עניין, זיקה	רלוונטיות/אוטנטיות ומקומיות - למידה והתנסות בחיבור לסוגיות ערכיות תוך קישור לעולמם של הלומדים ולאקטואליה ותוך התאמה למאפייני הלומדים והצוות החינוכי וצרכיהם. קיים עוגן לתכנית הלימודים השנתית
היוזמה בנויה סביב ציר מרכז ולכן מחייבת גישה בין-תחומית, שמשלבת בין מספר תחומי דעת (לדוגמה: גיאוגרפיה, מדעים, הבעה) או על-תחומית	דינאמי - יכול לשמש מגוון תחומי דעת, לאו דווקא סביב אותו הנושא הנלמד (גישה רב-תחומית). מגוון התנסויות, מיומנויות, כישורי חיים.	גיוון רב-ממדיות - למידה והתנסות במגוון תכנים, ערכים, מיומנויות וכישורי חיים, דרכי הוראה, דמויות מהקהילה. מתן ביטוי לתפקודי לומד מגוונים וקידום ממדים שונים בלמידה: קוגניטיבי, ערכי, רגשי, חברתי, תחושת. לטפל בנושא מסוים בגישה רב/בין תחומית.
התפתחות ספיראלית, או ע"י "יוזמות בת" - היוזמה מראש יכולה להיבנות כיוזמה מתפתחת בשלבים. היוזמה יכולה לייצר הזדמנות ליוזמה נוספת	יכול להיות מרחב שמור, או מתפתח	המשכיות - בניה בצורה שמאפשרת המשכיות ופיתוח
מרחב ציבורי כלשהו ו/או מרחב של מקבלי החלטות/מובילי מדיניות	פנים/חוץ ביה"ס, מדיה, אישי	סביבת הפעולה - הזמנה למגוון סביבות ו/או מרחבי התרחשות (תעשייה/טבע/חקלאות/מוסדות/תרבות/מדיה..)
השפעה ציבורית, הדהוד ציבורי – התוצר חייב לבטא את מהות היוזמה הנבחרת ועליו להיות נגיש וברור במסר שמבקש להעביר	תוצר אישי/קבוצתי, יכול להיות "רך", בטווח ההשפעה הישירה (חיסכון במשאבים ברמת הפרט/משפחה/בי"ס, שת"פ עם... תערוכת תוצרים..)	תוצר משמעותי/מוחשי/אמיתי - תרגום של התכנים והמסרים הסביבתיים-חברתיים-ערכיים להתנהגויות ועידוד יישומן, הלכה למעשה. תוצר שמשקף התייחסות לבעיה/תופעה/סוגיה אמיתית ואת יכולת התלמידים להתבטא ו/או לפעול בהקשרה
בהכרח	לא בהכרח	אקטיביזם

שאלות הנחיה בהקשר ארבעת ממדי התכנון:

שלב החלום – רגע לפני שנכנסים לפרקטיקה, חולמים – איזו יוזמה היינו רוצים להוביל? מה חולמים שיקרה? עם מי? איך תיראה היוזמה?
ממספר חלומות מתכנסים לחלום אחד בהתאם למחווון, להסכמה הרחבה סביבו ולסיכויי הצלחתו..

שאלות הנחיה	ממד
<ul style="list-style-type: none"> • מהי הסוגיה הקיימת בה נעסוק? • מהו הצורך/המניע לעסוק בה? מהו הערך המקומי של הסוגיה? • מהו עולם התוכן הנגזר? • אילו ערכים, מיומנויות, כישורי חיים רלוונטיים? • האם יש זיקה לתהליכי למידה, או לתהליכים חינוכיים קיימים, או לעשייה מקומית? • אילו תוצרים אפשריים? 	תכני
<ul style="list-style-type: none"> • מהי התרומה בהיבט האקלים החינוכי (עבודת צוות/קבלת השונה/מסוגלות/עצמאות/קהילתיות...)? 	אקלימי
<ul style="list-style-type: none"> • מה רוצים שיקרה בדרך – מהן נקודות הציון המרכזיות בתהליך הלמידה? • את מי יפגשו? • באילו דרכים וצורות ילמדו? • אילו התנסויות? • הערכה חלופית? • מה ייצור המשכיות? 	תהליכי-מתודי
<ul style="list-style-type: none"> • מהם התנאים והמשאבים הדרושים לקיום תהליכי הלמידה (ניהול זמן/תקציב/שעות מערכת/עזרים/גיוס שותפים...)? • מהן סביבות הלמידה? • מי שותף מתוך ביה"ס? • מיהם אנשי הצוות המובילים? 	פיזי-ארגוני